

Analys

Diakonias analys och kommentarer

En-procentsmålet och partiernas löften före valet 2014

I partiledarenkäten som Diakonia genomförde före riksdagsvalet 2014 ställdes bl.a. frågan om huruvida motsvarande en procent av Sveriges BNI bör avsättas till bistånd. Samtliga partier svarade ja på frågan och ställer sig med andra ord positiva till en procents-målet.

De olika partierna har dock något olika förhållningssätt. Moderaterna skriver att det inte är procentsatsen i sig som är det viktiga, utan vilka resultat som uppnås medan Vänsterpartiet och Miljöpartiet menar att en procent av BNI i bistånd "är det lägsta man kan acceptera" och pekar på att "avräkningarna på biståndsramen urholkar en procents-målet".

Att beräkningsmodellen för BNI ändras måste självklart innebära att den nya modellen även används för att räkna ut biståndsnivån för 2015. Genom att använda den gamla modellen sparar regeringen in 160 miljoner för 2015. I budgeten framkommer att man "hoppas att man längre fram under mandatperioden kunna använda den nya modellen"

– Det är självklart att regeringen måste använda den nya modellen för att räkna ut vad en procent av BNI innebär. Detta är bara ytterligare ett exempel där man trixar för att spara in bistånd, kommenterar Diakonias generalsekreterare Bo Forsberg.

Riksdagsenkät – kandidater som blev ministrar och lovade rösta ja till budget med en-procents mål

Ytterligare en enkät, kandidatenkäten, genomfördes före valet 2014. I enkäten fick alla riksdagskandidater på valbar plats bl.a. svara på frågan om man vill lova att "inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent i bistånd".

I Diakonias nya sammanställning är nu enbart de riksdagsledamöter som valdes med. I Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet uppger en stor majoritet att de lovar att inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent till bistånd.

Fem ministrar lovade före valet att "enbart rösta ja till budget med en procent"

Det är värt att uppmärksamma att fem av de som lovar att inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent idag är statsråd, nämligen Sven-Erik Bucht, Anders Ygeman, Ylva Johansson, Gustav Fridolin och Per Bolund. Dessutom svarar Centerpartiets talesperson för utrikespolitik och bistånd Kerstin Lundgren och Kristdemokraternas biståndspolitiska talesperson Sofia Damm också ja på frågan.

Budgetpropositionen

I regeringens budget för 2015 framgår att man inte planerar använda den nya beräkningsmetoden när man räknar ut biståndsnivån för 2015. I tabellen används den gamla modellen även för kommande år. På detta sätt blir biståndet istället 0,96% av BNI och man sparar in ca 160 miljoner i bistånd för 2015.

Tabell 2.1 Biståndsram, härledning av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2013	2014 ¹	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Biståndsram	38 157	38 370	40 445	42 403	44 467	46 474
Kostnader inom andra utgiftsområden	7 160	7 508	10 943	9 907	7 351	6 687
<i>Varav:</i>						
Flyktningkostnader ²	4 637	4 988	8 415	7 301	4 700	3 968
EU-bistånd	1 628	1 651	1 660	1 692	1 729	1 783
Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader	461	463	444	453	463	477
Övrigt	434	406	424	460	460	459
Kostnader inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	30 997	30 862	29 502	32 496	37 116	39 786
Biståndsram i procent av beräknad BNI enligt ENS 1995³	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Biståndsram i procent av beräknad BNI enligt ENS 2010			0,96 %	0,96 %	0,96 %	0,96 %

I budgetpropositionen bejakar regeringen att man inte når en procent:

”Regeringens målsättning är att 1 procent av Sveriges BNI enligt den nya beräkningsmetoden längre fram under mandatperioden ska avsättas för bistånd”, skriver man i förklaringen till Utgiftsområde 7 (Internationellt bistånd).
<http://www.regeringen.se/sb/d/18202/a/248343>

Alliansens skuggbudget ger samma besked

Alliansen presenterar samma beräkning och budget:

”Alliansens målsättning är att 1 procent av Sveriges BNI enligt den nya beräkningsmetoden längre fram under mandatperioden ska avsättas för bistånd.”

<http://www.moderat.se/nyhetsartikel/ett-starkare-sverige-alliansens-budgetmotion-2015>

Partiledarenkäten – alla partierna för en procent av BNI

I partiledarenkäten som Diakonia genomförde före valet 2014 ställdes bl.a. frågan ”tycker du och ditt parti att motsvarande en procent av BNI ska avsättas för bistånd”

Samtliga partier/partiledare svarade ”ja” på frågan och ställer sig alltså positiva till en-procentsmålet. De olika partierna har dock något olika förhållningssätt. Moderaterna skriver att det inte är procentsatsen i sig som är det viktiga, utan vilka resultat som uppnås medan Vänsterpartiet och Miljöpartiet menar att en procent av BNI i bistånd är det lägsta man kan acceptera och pekar på att avräkningarna på biståndsramen urholkar en procentsmålet.

Riksdagens ledamöter lovar röstar enbart rösta ja till budget med en procent

Ytterligare en enkät, kandidatenkäten, genomfördes före valet 2014. I enkäten fick alla riksdagskandidater på valbar plats bl.a. svara på frågan om man ”vill lova att inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent i bistånd”. I siffrorna som redovisas nedan medräknas endast de som faktiskt fick en plats som riksdagsledamot eller minister efter valet.

Fem statsråd lovar stöd till budget enbart med 1 procent

Enkäten visar att det är en stor majoritet, hela 65 %, av de svarande som vill avsätta minst en procent till bistånd. Endast 7 % svarar ”nej” på frågan och 28 % svarar att de är tveksamma. Det innebär i praktiken att många av dem är positiva till en-procentsmålet men inte vill lova något i skrift. Exempelvis svarar 84 % av centerpartisterna att de är tveksamma, men de flesta skriver samtidigt att de är positiva till en procent i bistånd. I Vänsterpartiet,

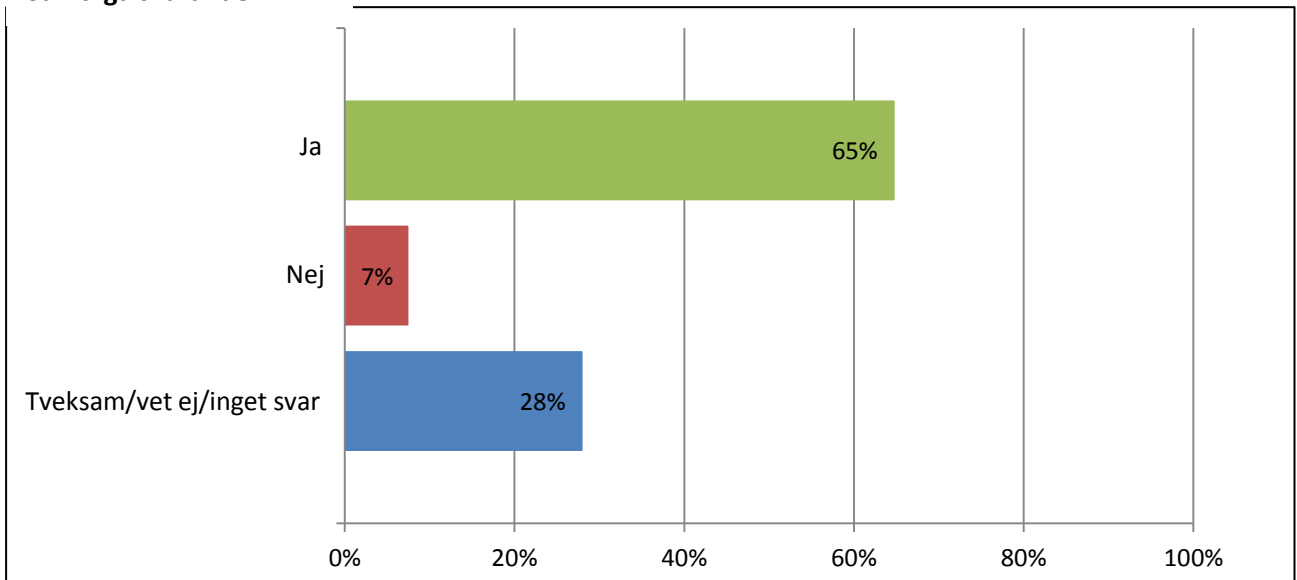
Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet uppger en stor majoritet att de lovar att inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent till bistånd.

Centerns och Kristdemokraternas biståndspolitiska talespersoner villkorar stöd till budget

Det är värt att uppmärksamma att fem av de som lovar att inte rösta för en budget som inte avsätter minst en procent idag är statsråd, nämligen **Sven-Erik Bucht, Anders Ygeman, Ylva Johansson, Gustav Fridolin** och **Per Bolund**. Dessutom svarar Centerpartiets talesperson för utrikespolitik och bistånd **Kerstin Lundgren** och Kristdemokraternas biståndspolitiska talesperson **Sofia Damm** också "ja" på frågan.

Vill du lova att inte rösta för en statsbudget under nästa mandatperiod om den inte avsätter minst 1 procent i bistånd?

Samtliga svarande:

Svar	Antal	Andel i %
<i>Ja</i>	132	65
<i>Nej</i>	15	7
<i>Tveksam/vet ej/inget svar</i>	57	28
Totalt	204	100

Fullständig lista över ledamöter/statsråd som lovat att *inte rösta för en statsbudget* om den inte avsätter minst en procent i bistånd. Sammanlagt är det 127 ledamöter i sittande riksdag:

Vänsterpartiet

Daniel Riazat
Ulla Andersson
Hans Linde
Maj Karlsson
Daniel Sestrajic
Birger Lahti
Karin Rågsjö
Amineh Kakabaveh
Jens Holm
Nooshi Dadgostar
Ali Esbati
Lotta Johnsson
Fornarve
Emma Wallrup
Jonas Sjöstedt
Christina Höj Larsen
Rossana Dinamarca
Wiwi-Anne
Johansson
Mia Sydow Mölleby
Linda Snecker
Totalt 19 av 19

Socialdemokraterna

Patrik Engström
Sanne Eriksson
Agneta Karlsson
Marianne Pettersson
Lawen Redar
Maria Strömkvist
Roza Güclü Hedin
Christer Engelhardt
Åsa Lindestam
Patrik Lundqvist
Elin Lundgren
Jennie Nilsson
Adnan Dibrani
Peter Persson
Helene Petersson

Thomas Strand
Johanna Haraldsson
Håkan Juholt
Lena Hallengren
Krister Örnfjäder
Tomas Eneroth
Monica Haider
Marie Granlund
Leif Jakobsson
Hillevi Larsson
Sven Erik Bucht
Fredrik Lundh
Sammeli
Emilia Töyrä
Per-Arne Håkansson
Anna Wallentheim
Kerstin Nilsson
Niklas Karlsson
Lena Emilsson
Anders Ygeman
Veronica Palm
Ylva Johansson
Emanuel Öz
Åsa Westlund
Björn von Sydow
Alexandra Völker
Hans Ekström
Fredrik Olovsson
Sara Karlsson
Agneta Gille
Pyry Niemi
Lars Mejern Larsson
Berit Högman
Jonas Gunnarsson
Gunilla Svantorp
Mikael Dahlqvist
Helén Pettersson
Björn Wiechel
Veronica Lindholm
Susanne Eberstein

Jasenko Omanovic
Eva Sonidsson
Ingemar Nilsson
Lars Eriksson
Anna Wallén
Jörgen Hellman
Maria Andersson
Willner
Paula Holmqvist
Phia Andersson
Jan-Olof Larsson
Carina Ohlsson
Monica Green
Matilda Ernkrans
Lennart Axelsson
Eva-Lena Jansson
Johan Andersson
Teresa Carvalho
Mattias Ottosson
Totalt 72 av 86

Miljöpartiet

Jan Lindholm
Anders Schröder
Lise Nordin
Agneta Börjesson
Cheryl Jones Fur
Rasmus Ling
Gustav Fridolin
Karin Svensson
Smith
Rickard Persson
Per Bolund
Per Olsson
Annika Hirvonen
Gunvor G Ericson
Marco Venegas
Niclas Malmberg
Stina Bergström
Jabar Amin

Janine Alm Ericson
Emma Nohrén
Elisabet Knutsson
Annika Lillemets
Totalt 21 av 23

Centerpartiet

Kerstin Lundgren
Annika Qarlsson
Totalt 2 av 17

Folkpartiet

Emma Carlsson
Löfdahl
Christer Nylander
Mats Persson
Torkild Strandberg
Maria Lundqvist-
Brömster
Lars Tysklind
Johan Pehrson
Totalt 7 av 10

Kristdemokraterna

Tuve Skånberg
Sofia Damm
Emma Henriksson
Caroline Szyber
Roland Utbult
Lars-Axel Nordell
Magnus Oscarsson
Totalt 7 av 10

Moderaterna

Michael Svensson
Maria Stockhaus
Edward Riedl
Sten Bergheden
Totalt 4 av 39